

Saulė teka 6:27, leidžiasi 4:42
Saulėta, diena 55°, naktį 40.

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D.C. 20540

PREZIDENTAS RAGINA VISUS BALSUOTI

LIETUVIŲ ŠAUKSMAS IŠ GUDIJOS

Lietuvių apgyvendintos vietovės Baltarusijos resp.
(Tęsinys)

Reikia pažymėti, kad lenkų okupacijos metais tuose lietuviškuose kaimuose, kuriuose nebuvo lietuviškų mokyklų (kurios nepajėgė įsisteigti arba valdžios buvo uždarytos), veikė lietuviški klubai — skaityklos. Be klubų skaityklų veikė vaikų darželiai. Buvo leidžiama lietuviška saviuola, veikė liaudies šokių bei vaidybos rateliai, chorai. Plačią veiklą buvo išvystę "Ryto" ir "Sv. Kazimiero" draugijų skyriai.

Breslaujos ir Varanavo rajonu lietuviški kaimai, iš tikrųjų, nesudaro salų, nes jie natūraliai prigludę prie Lietuvos TSR. Tikras salas sudaro tikrai Gervėčių, Lazdinių ir Zietelos lietuvių. Kitas "salas" reikėtų vadinti apylinkėmis (Apsk-Vydžių, Pelesos, Ramašonių apylinkių lietuvių).

Visos minėtos lietuviškos vietovės, pasibaigus karui, prie Lietuvos TSR neprijungtos. Kodėl jos neprijungtos, nors 1940 m. toks nutarimas buvo padarytas? Neprijungtos todėl, kad lietuvių tauta yra maža ir, pasibaigus karui, nebuvo reikalo su lietuvišiais skaitytis. Panašus likimas iškito Rytprūsius, kurie po karo buvo padalinoti. Didėsni Rytprusių dalis priskirta Lenkijai (nes lenkų 30 milijonų, ir su jais reikia skaitytis), o mažesnę dalį, nuo seno lietuvių gyvenama, buvo priskirta Lietuvai, bet Rusijos Feledacijai, ir pavadinta Kaliningrado sritimi. Kaliningrado srityje panaikinti visi lietuviški vietovardžiai. Išnyko Tilžės vardas (pavadinta Sovetsk), kur spaudos draudimo laikais buvo spausdinamos lietuviškos knygos ir laikraščiai, ir kur iki pat 1944 m. gyveno rašytojas, filosofas ir kovotojas už lietuvių teises Vydūnas. Per Tolminkiemį, kur 40 metų dirbo ir gyveno Donesaitis, tekanti šventainė upė pavadinta Ruskaja, o pats Tolminkiemis perkristytas į Čistyje Prudy.

Lietuviškos Baltarusijos vietovės neprijungtos prie Lietuvos TSR todėl, kad užsimota jas išstipdyti ir jose gyvenančius lietuvius paversti pradžioje baltarusiais, o paskui rusais. Kad taip iš tikrųjų yra, paaiškėjo iš vietinės (Baltarusijos) valdžios veiksmų, kurie pradėti vykdyti 1944 m., išvijus vokiečius.

1) Neleista veikti lietuviškoms mokykloms. Vietoje lietuviškų mokyklų, kurios veikė lenkų okupacijos metais, atidarytos rusiškos.

2) Duota suprasti, kad lietuviams inteligentams (mokytojams ir kitiems) čia nėra ko veikti, ir jie turi iš Baltarusijos TSR išvykti. Jiems neduota darbo, nenorintieji išvykti visai pasidavė terorizacijai (buvo atsitikimų, kad net naktį su ginklu grasinta susidurti, jei neišsiskės iš šio krašto). Nepaisyta net to, kad dalis vietinės lietuviškos inteligentijos buvo tarybų valdžiai nusipelnę (buvo pagrindininkai komunistai, dalyvavę kare prieš vokiečius).

3) Lietuviški kolūkiai išardyti, ir vienoje vietoje gyvena lietuvių išskirstyti į kelis kolūkius, kad vyrautų nelietuviška dauguma. Lietuviai nušalinti nuo kolūkių pirmininkų pareigų,

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — Šešiolika kalinių pabėgo iš Cook apskritys kriminalinio teismo rūmų, tačiau keturi iš pabėgusių patys greit pasidavė policijai. Kaliniai pabėgo, kai šeši sargybiniai buvo užsiėmę su staiga širdies smūgi gavusiu kaliniu. Gydytojai vėliau pareiškė, kad jis jokio smūgio neturėjęs, tik norėjęs atkreipti sargybinių dėmesį į save. Šis įvykis nemalonius šerifui Elrodui, nes įvyko prieš pat ant-radienio rinkimus ir jo konkurentas Bensingeris sustiprino šerifo įstaigos kritiką.

MASKVA. — Sovietų vyriausybės kviečiamas, lapkričio mėn. Maskvoje lankysis Zambijos prezidentas Kenneth Kaunda. Jį pakeičia Nikolajus Podgornas.

MASKVA. — Karpovo-Korčojaus 18-ta šachmatų partija baigėsi lygiomis po 42 ėjimų. Karpovas laimėjo baltais.

MONTREALIS. — Šio miesto ugniagesiai baigė 60 val. trukusį streiką. Per tą laikotarpį įvyko 20 gaisrų, padariusių 2 mil. dol. nuostolių. Ugniagesiai laimėjo algų padidėjimus.

WASHINGTONAS. — Spalio mėn. Amerikos bedarbių skaičius pakilo ir sudarė 6%.

TOKIJO. — Kinija paskelbė, kad naujas Amerikos ryšių įstaigos vadovas George Bush susitiko su Kinijos vicepremjere Teng Hsia Ping ir kitais aukštais pareigūnais.

CANBERRA. — Australija ir Japonija planuoja statyti Australijoje bendrą urano valymo įmonę, kuri kainuos apie 2.6 bil. dol. Japonija duos finansus, Australija — uraną, o V. Vokietija ar Prancūzija pristatys technika. Japonija tikisi importuoti uraną savo jėgėnais.

ROMA. — Padegamosios bombos Romoje sužalojo dviejų Amerikos biznio įmonių įstaigas. Italų komunistai protestuoja dėl sekretoriaus Kissingerio atvykimo.

RIO DE JANEIRO. — Sovietų Sąjunga užpirkė 500,000 maišų Brazilijos kavos, Rytų Vokietija per dvejus metus importuos 940,000 maišų kavos.

ANCHORAGE. — Aliaskos naftos vamzdžių linija kainuos 4.5 bil. dol., bet apie 6 bil. dol., nes pabrango plienas, atlyginimai. Linija turi būti užbaigta iki 1977 m.

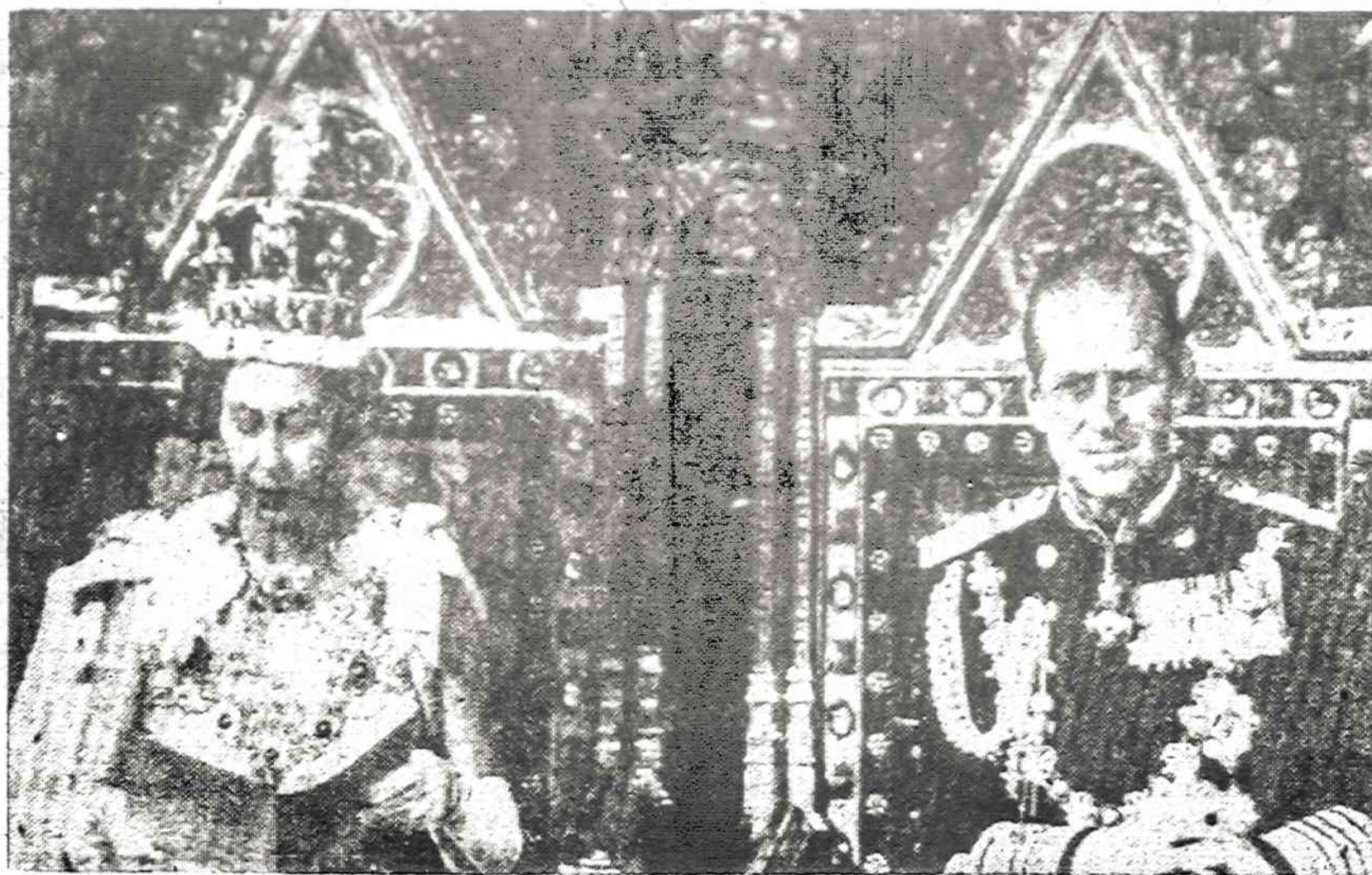
pavyzdžiui, 1949 m. nuo pareigų nušalintas Dubinių kaimo kolūkio pirmininkas E. Lukoševičius, nors jo vadovaujamas kolūkis buvo pirmąsias rajone.

4) Lietuviai nušalinti nuo pareigų vykdomuose ir partiniuose organuose.

5) Lietuviams kunigams ne-leista eiti pareigų lietuviškuose Baltarusijos TSR parapajose. Didelė daugumas katalikų bažnyčių uždarytos. Tuo tarpu pravoslavų cerkvės daugumoje paliktos veikti, arba dar naujos atidarytos.

6) Likviduojamos visos lietuviškos kultūrinės įstaigos ir priemonės, kurios buvo leistos lenkų okupacijos metais (vaikų darželiai, skaityklos, klubai, saviuola). (E)

(Pabaiga)

Spalio 29 d. Britanijos karalienė Elzbieta atidarė parlamentą. Ji čia matoma vyriausybės programos skaitymo metu. Šalia — jos vyras princas Pilypas.

NYT GIRIA VILNIAUS ARCHITEKTUS

NEW YORKAS. — New York Times korespondentas Hedrick Smith, būdamas Vilniuje, susitiko su Lietuvos architektais ir apžiūrėjo naują statybą, už kurią Lietuvos architektai laimėjo Lenino premiją. Korespondentas kalbėjosi su Miesto Planavimo Instituto direktorium Vytautu Staskum ir aprašo naujai pastatytus Operos rūmus, kurių architektūrą sukūrė Nijolė Bučiūtė. Smith kalbėjosi ir su Lazdynų priemiesčio architektu Vytautu Čekanausku, kurio sukurti Lazdynai esą geriausios pastangos Sovietų Sąjungoje panaikinti standartinius pigius namus ir išvengti namų panašumo ir nuobodumo.

Aprašęs Operos rūmus, reporteris sako, kad scenos įrengimai atvežti iš Rytų Vokietijos. Judanti scena įgalins be pertraukų pakeisti dekoracijas per trumpą laiką.

Nors daugumas Vilniaus gyventojų džiaugiasi naujais operos rūmais, vienas menininkas kritikavęs, pavadindamas juos "statybos medžiagų paroda". Pats korespondentas Smith laiką Vilniaus operos rūmus to paties lygio pastatų, kaip ir sporto rūmai ar parodų salė, kurie iškyla aukščiau už vidutinį sovietų architektūros lygį.

Lietuvos architektūra iškelė savo statybas ir aukštą lygį, kurio Sovietų Sąjunga gali tik siekti, sako Smith.

Vatikano politika dėl Vakarų Berlyno

BERLYNAS. — Vakarų Berlyno meras Klaus Schuetz atšaukė numatytą vizitą į Romą, nes Vatikanas atsisakė leisti jam kartu su V. Vokietijos ambasadorium prie Vatikano Aleksandru Boekerių aplankyti popiežių Paulių. Iš to atsisakymo daroma išvada, kad Vatikanas nutarė laikytis Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių valstybių pažiūrų Vakarų Berlyną, kurį komunistai laiko visai atskira teritorija, neturint jokių ryšių su V. Vokietija.

Ši politinė linkmė jau buvo pastebėta anksčiau, kai kardinolas Alfredas Bengsch, Berlyno arkivyskupas, buvo kviečiamas į senesnių pasibaigusį vyskupų sinodą. Jis buvo kviečiamas kaip oficialus bažnyčios atstovas iš Rytų Vokietijos, neminint, kad jis valdo ir Vakarų Berlyno tikinčiuosius. Anksčiau kardinolas Bengsch būdavo tituluojamas "Vokietijos kardinolu".

V. Berlyno meras pareiškė, jog jam atrodo, kad Vatikanas linkęs nepripažinti V. Berlyno ryšių su Vakarų Vokietija.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Vakar New Yorke įvyko protesto demonstracijos prieš Jungtinių Tautų nutarimą pakviesti Palestinos Laisvinimo Organizaciją dalyvauti debatuose.

♦ Argentinoje nušauti keturi jauni komunistinių grupių veikėjai.

♦ New York Times reporteris Maskvoje Christopher Wren pasiteiravo JAV ambasadoje apie Simo Kudirkos išvažiavimo reikalą. Ambasados pareigūnai atsisakė komentuoti Kudirkos bylos pažangos klausimą. Manoma, kad jo byla surišta su jautriomis derybomis, rašo Wren.

♦ Michigane prieš pat rinkimus iškilio respublikono gubernatoriaus William Milliken pavaduotojo James Damman skandalinga istorija apie sklypų spekuliaciją. Ši afera gali pakenkti pačiam gubernatoriui.

♦ Sovietų prezidentas Podgornas pažadėjo Portugalijai ekonominę paramą, jei šalys leis. Kaip pranešta, Portugalija prašo sovietų mėsos ir kviečių. Maskva pati kviečius perka iš Amerikos ir Australijos, o mėsą iš Argentinos ir Naujosios Zelandijos. Podgornas tačiau pažadėjo portugalų komunistų vadui Cunhalui "solidarumą portugalų liaudies kovoje už demokratiją ir socialinę pažangą, prieš reakcijos maneversus".

♦ Fordo ir Chryslerio automobilių bendrovės uždarė 4 fabrikus ir paleidžia 13,000 darbininkų.

Neturint respublikonų partijai blogų metų Judy Petty (kairėje), kuri kandiduoja į Atstovų Rūmus, gali sumušti ligoninį Arkansas atstovą ir įtakingą kongreso narį Wilbur Mills. Opinijos tyrinėjimais teigiama, kad Millsui labai pakenkė istorija apie jo baltieji naktiniame klube su "go-go" šokėjais.

LAUKIAMA DEMOKRATŲ LAIMĖJIMŲ

WASHINGTONAS. — Šiandien Amerikoje — rinkimų diena, kuri gali žymiai pakeisti kongreso veidą ir atnešti pakeitimų atskirų valstybių seimeliuose bei miestų savivaldybėse. Įvairūs opinių tyrinėtojai pastebėjo visuomenėje apatiją, nusivylimą, kuri sukėlė Watergate skandalas, infliacija ir ekonominės krizės grėsmė. Buvo spėjama, kad tik apie 42% amerikiečių dalyvaus balsavime. Gallupo tyrimai parodė, kad kongrese padidės demokratų partijos galia, New York Times apžiūra 435 distriktuose rodė, kad respublikonai Atstovų Rūmuose pralaimės mažiausiai 25 vietas, o gali pralaimėti ir 45.

Pranašauja naują karą už 6 mėnesių

NEW YORKAS. — Palestinos Laisvinimo Organizacijos vadovas Yasiras Arafatas pasikalbėjimo su Time žurnalo pranašauja, kad Viduriniuose Rytuose per 6 mėnesius kils naujas karas, kuris prasidės Izraeliui puolant Siriją. Arafatas sako, kad įvykis katastrofa, jei Jungtinės Tautos nepaspaus Izraelio.

Arafatas mano, kad Izraelis naudoja energijos krizę bandydamas įtikinti Vakarų valstybes, kad naftos problema galima išspręsti tik karine intervencija, kuriai Izraelis siūlosi sudaryti puolamąjį avangardą. Amerika tuo atveju turėtų išsikelti apsaugoti naftos šaltinių, tačiau Amerika apsiriktų galvoda, kad kitos didžiosios valstybės nesikiš. Arafatas pareiškė viltį, kad Amerika nepadarys klaidos.

Nixonas sustiprėjo

LONG BEACH. — Buvęs prezidentas Nixonas jau tiek sustiprėjo, kad gali pasidėti ant lovos krašto ir pradėjo valgyti trintus patiekalus. Jis išimtas iš "kritiškos būklės" ir į globos ne šešios gailėtingosios seserys, bet tik trys.

Nors pavojaus atmosfera pradėjo, Nixonas vis dar laikomas sunkiu ligoniu, turinčiu didelę mažakraujystę. Jo žmona ir dukterys gali jį aplankyti kiekviena valandą po 5 minutes.

Egiptas siūlo perkelti JT štabą

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos atidengė, kad Egipto vyriausybė pareikalavo, kad Jungtinių Tautų kariuomenės štabas Egipte išsikraustytų iš Ismailijos miesto, ant Suez kanalo kranto turimų įstaigų ir persikeltų į Kairą. Šis Egipto pareikalavimas svarstomas ir vedami pasitarimai su Egipto vyriausybe.

Izraelio spauda šį pareikalavimą lygina su buvusio prezidento Naserio reikalavimu, kad Jungtinių Tautų taikos daliniai pasitrauktų nuo Egipto-Izraelio sienos. Po kariuomenės atitraukimo prasidėjo 1967 metų karas.

Ismailijos mieste yra ne tik taikos kariuomenės štabo įstaigos, bet ir kanadiečių ir lenkų kariuomenės barakai El Gala aerodrome. Jungtinių Tautų diplomatai pareiškė, kad Egipto reikalavimas nėra nieko dramatiško. Ismailijos dar nesugriauti karo metu pastatai bus reikalingi Suez kanalo administracijai, kai kanalas bus neužilgo atidarytas.

MASKVA. — Sovietų erdvėlaivis Luna 23 šeštadienį įėjo į mėnulio orbitą. 65 mylių ir 59 mylių aukštyje.

Prezidentas Fordas vakar Baltųjų Rūmų sode pasakė kalbą, kurioje ragino amerikiečius balsuoti ir tuo parodyti Amerikai ir visam pasauliui, kad amerikiečiai neprarado savo pasitikėjimo Amerikos politine sistema. Jei tikrai balsuotų apie 40%, tai kongresas būtų išrinktas maždaug tik 30% rinkėjų, kas reikštų, kad kongresas yra mažumos išrinktas. Prezidentui būtų sunku bendradarbiauti su tokiu mažumos kongresu. Parodykime, kad mes Amerika pasitikim ragino prezidentas Fordas.

Respublikonai buvusiam kongrese turėjo 187 vietas, o demokratų — 248. Jei tikrai demokratų laimėtų 45 naujas vietas, jų santykis Atstovų Rūmuose su Respublikonais būtų 2:1, kas reikštų, jog respublikonas prezidentas negalėtų vetuoti atstovų nutarimų, nes Atstovų Rūmai visada galėtų tą veto panaikinti.

Illiois seimelyje respublikonai turėjo kontrolę per 38 metus. Šį antradienį jie gali tą kontrolę prarasti, kaip sakoma, prarasdami 2-5 vietas. Neabejojama, kad senatorius Adlai Stevensonas laimės senato vietą. Jis į senatą pateko užimdamas mirusio Everett Dirksen vietą ir pirmą kartą bandys tą vietą pats laimėti rinkimų keliu. Užtikrintai laimėdamas, Stevensonas sustiprins savo šansus kada nors tapti viceprezidentiniu kandidatu.

Spėjama, kad į kongresą pateks daugiau naujų žmonių, jaunesnio amžiaus. Daugiau moterų ir daugiau negrų gali patekti į Atstovų Rūmus. Balsuotojų nepasitenkinimas esama padėtimi gali atnešti pralaimėjimų ligišoliniam kongreso ar savivaldybių nariams, nes rinkėjai linkę ieškoti naujų veidų, naujų idėjų.

Kissingeris turės darbingą savaitę

BELGRADAS. — Sekretorius Kissingeris pasitaręs Rumunijoje su prezidentu Ceausescu ir Jugoslavijoje su prezidentu Tito, atvyko į Romą, kur turi pasakyti kalbą Pasaulinėje Maisto konferencijoje.

Antradienį vakare Kissingeris grįžta į Viduriniuosius Rytus, sustodamas Egipte, Saudo Arabijoje ir Jordane. Ketvirtadienį Kissingeris aplankys Siriją ir praleis vakarą Jeruzalėje.

Baigęs pasitarimus su arabais ir žydais, Kissingeris skris į Turkiją, kur bandys atgaivinti derybas dėl padėties Kipre. Šeštadienį sekretorius turi grįžti į Washingtoną.

Rumunijai sekretorius pažadėjo gauti kongreso pritarimą prekybos lengvatoms ir muitų sumažinimui.

BUENOS AIRES. — Argentinoje buvo nušauti trys komunistų veikėjai.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kono, proto ir jausmy darnos pagrindai.

Naujausiu mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

BE PILIULIŲ KOVA SU NEMIGA

Asmenybės žmoginimas — geriausia kova su nemiga.
Mediciniška tiesa

Niekvienas iš mūsų kartais nemiega ilgėsi ar trumpesni tarpai. Vartomės, sukinėjame ir geidžiame tik vieno — saldaus miego. Tie, kurie dažnai negali normaliai miegoti, tegul išdėmė sekancius dalykus ir juos tegul stengiasi savame gyvenime įgyvendinti.

Kiekvienas, kuris neturi kojos, stengiasi eiti su remenais ar medines kojas įsigyti. Panašiai elgiasi tas, kuris nemiega. Jis stengiasi imti savo dvasinį remeną — piliulę. Šiame krašte per metus tokių remenų — miego piliulių — barbituratų amerikiečiai sunaudoja 800,000 svarų. Tai išveda kiekvienam gyvam amerikiečiui, įskaitant vaikus, po 50 dozių tų vaistų.

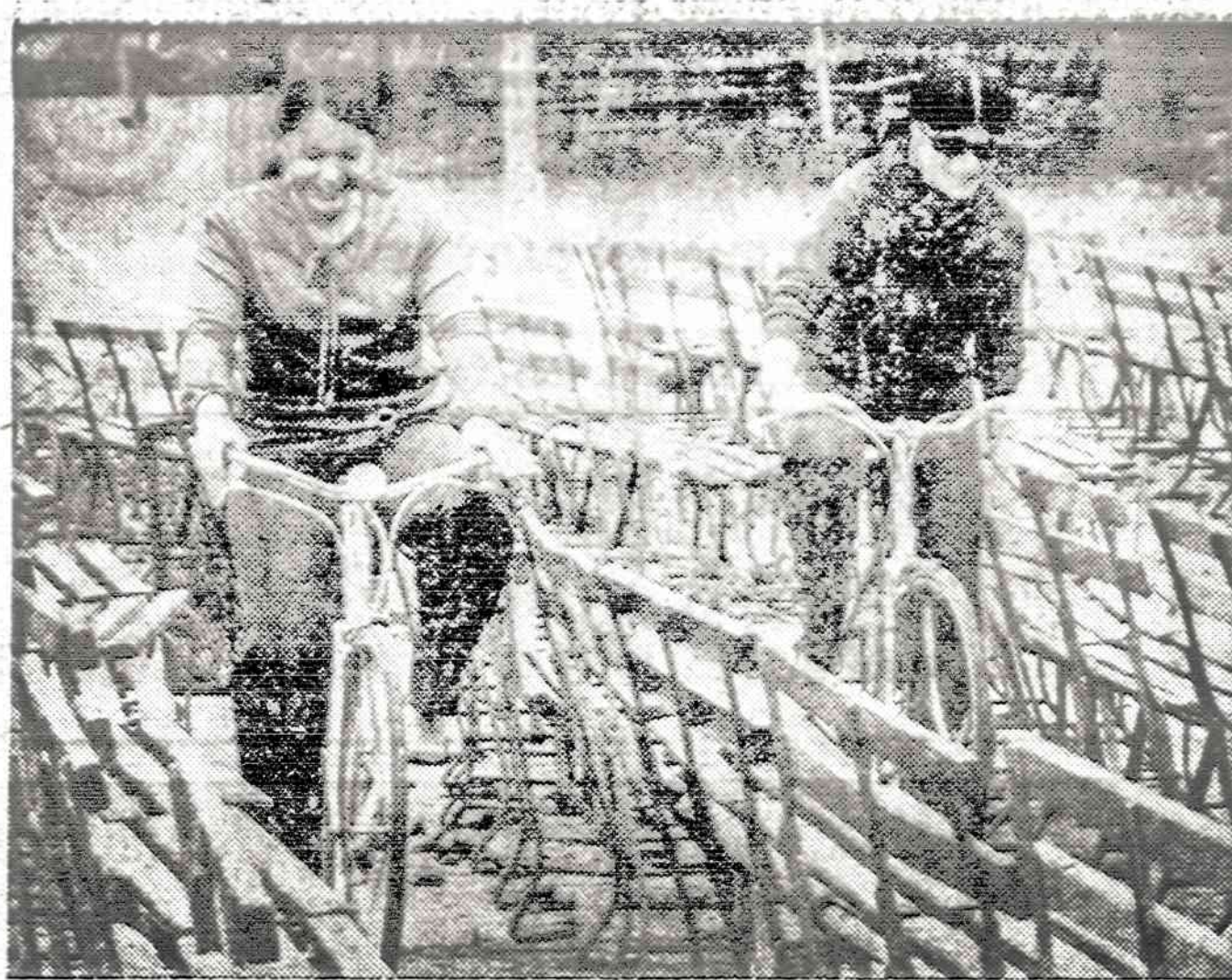
Gydytojai prirašo raminančių vaistų — trankvilaizerių amerikiečiams daug daugiau, negu bet kokio kito vaisto. Taip žmonės ir eina miego karalijon ne ant kojų, bet ant kriukų — ant piliulių. Reikia, ar nereikia visi jais imti dėl menkos nemigos.

Pirkliai įperša žmonėms dėl miego, laikino skausmo imti anacinas, aspirinus, nuo hemorojų visokių preparatų ir taip gal nesimato to nereikalingo vaistų vartojimo.

Susilaikyti ant vaistų gyvenančios kartos. Nė nemėgink pacientą atpratinti nuo nereikalingo vaistų ėmimo. Toks pacientas turės pūstūžinį pasiaiškinimą, kodėl jis vartoja nuo lengvos nemigos stiprius vaistus, kodėl jis dėl menko skausmo ima laikinai veikiančią piliulę. Visoks gėris ateina pamažu. Tas pats bus ir su tvarkingu vaistų vartojimu. Dar daug Nemunais nutekės vandens, kol žmonėms tikra sveikatos saulė patekės.

Šiandien Vėlinės. Prisimindami visus mirusiuosius, ypač artimuosius ir kitiems gera darysiu, tiek Lietuvoje, tiek tremtyje šią žemę palikusius maldžiam Dangaus jiems visiems palaimos. Šia proga ryžkimės sužmonėti — savus jausmus sužmogninti. Tada mes galėsime ne tik Dangul, bet ir žemei geriausiai pasitarnauti. Mes turime tvarkytis su savomis asmenybės, jei mes norime laimingai gyvenime jaustis, saldią miegof ir per kitam gero padarymą sau džiaugsmo susilaikyti.

Ramus, darbštus, laimingas žmogus miega kaip užmuštas. Tokiais mes visi tapsime tada, kai sunkiai dirbsime savo asmenybės sužmogninimui, savų jausmų nuraminimui. Tik jau tų piliulių tai tikrai nesigriebkime pirmo vietoj. Žmogus gali apturėti džiaugsmą ramiai — natūraliai išsimeigos visai nevartodamas piliules. Tik už reikiamų darbų, vyrai ir moterys, greičiau, tik už savų jausmų žmogninimo sparchiau, tik visi sukrusime elgtis

Dvi newjorkietės važinėja dviračiais tarp suolų eilių New Yorko Centriname parke.

nemigoje taip, kaip reikia, o ne taip, kaip senai buvome įpratę.

Daugiau judėk — krutėk, darbuokis

Pirmas piliulės išvartymo iš savos pastogės veiksnys yra darbas iš tikrų gyvenimo motyvų. Ne užsisėdėjimas, bet su pertraukomis darbuotė palengvina užmigimą ir prailgina miegojimą. Tik nepersidirbkime trumpai prieš einant gulėti. Tada turi būti atsipalaidavę raumenys. Tas palengvins užmigti be piliulės.

Antras geras darbas prieš užmiegant, tai neėjimas gulėti toli, kol jauties mieguistas. Kaip nereikia varstyti šaldytuvus nesant alkanam. Taip nereikia virti lovon mieguistam, nors lova čia pat patogi ir vilioja gulėti dar miego nenorint. Gulint lovoj ir miegant žmogus ima pats savęs nekėsti. Todėl naudingais darbais užsiimk toli, kol miegas apims tave. Žmogaus kūno viduje esąs laikrodys yra geresnė rodyklė, negu ant sienos laikrodis, kada eiti žmogui gulėti.

Žengdamas trečią žingsnį į gerą miegą pasistenk kasnakty eiti tuo pačiu metu gulėti. Pasipraktikuok, kuris metas yra tamsta geriausias miegoti eiti. Tada to meto prisilaikyk, tik išimtiniais atsitikimais nuo įprasto laiko miegoti nukryp. Tik jokiū būdu neik miegoti ankščiau, negu pasijausi mieguistas esąs.

Pasimelsk, padainuok, pačiuok prieš užmigdamas. Kai kurie žmonės geriau jaučiasi, kad jie kiek užkanda prieš eidami gulėti. Vaisių sunka ar obuolys bei morka čia geriausiai pasitarnaus. Pasukos bei nugriebtas pienas, geriausiai šiltas, nuramina žmogų. Tik jau neimkite alaus, vyno ar kito aštraus gėrimo prieš gulant, nors visi draugai ir visos knygos jums tai patars daryti. Kai su degtine pradėsi save miego karalijon vilioti, nutrauksi bedugnę nusidangoti. Priešingai, nelieskime svaigalų, n es nežinome, kada sustosime girtauti. Nelieskime visų aštrumų: kavos, arbatos, cigarečių, visokių mėsinių patiekalų bei itališkų ar amerikoniškų aštrumų. Jie ne lietuviui skirti. Labai geras įprotis pagiedok, padainuok, pačiūniuoti bei geros muzikos pasiklausyti ar gerą knygą paskaityti prieš einant gulėti. Tik jautresnieji neskaitykit laikraščių: juose kartais esti tokių naujienų dėl kurių jautresni asmenys susijaudina ir tada nemiega.

Visokių patarimų klausykime — tik sau tinkamus pildykime

Žmonės tvirtina, kad jie miega po keisčiausių, kartais tikrai kvailų veiksmų atlikimo. Nesiojukime iš tokių keistuolių. Prisiitaukime keistus judesius sau ir miegojime. Niekam tuomi nepakenkime. Vienas pasakys, kad jis miega šilto pieno su pyragaičiu išgėręs. Kitas tvirtins, kad jis miegas po to, kai jis savo galvą būtinai 24 kartus su sukomis pabraukė, pašukuoja. Kitas ant galvos pastovėjęs gerai miega. Dar kitas tris kart pašukėjęs pagalvę saldziai užmiega. Kitam reikia paglostyti

lėlę, nelyginant anam vaikui su šuniuku ar kate lovoj geriau sekasi užmigti. Kitas miega gerai tik galvą galvą į šiaurės pusę — į nordus atsukęs. Pats išbandyk sau tinkamą menkinę kambarys, kitam — šaltas. Vienas miegos gerai ant trijų pagalvių, kitam reikės vienos ar jis gerai miegos visai be pagalvės. Bus tokių, kurie saldziai miegos po šilto vonios. Praneškite tamstos savo patirtį geram miegui sužadinti: paskelbsime.

Neisimiegok dieną — geriau miegosi nakty

Tik jau nemiegokime per daug dieną ar pavakariais. Kitaip nemiegosime nakty. Dieną sode, besidarbuojant, vakare jaučiamasi daugiau pavargus — tada miegas greičiau prisistato. Įprasčiau miegas greičiau miegoti. Kartais žmonės per daug miega iš seno, bet nenaudingo sveikatai įpradimo. Nepersimiegokime niekada. Nemanymai, kad per daug miego yra sveikas dalykas. Kartais žmogus mano, kad jis serga nemiga, o tikrumoje jis per daug miega. Jei rytais jauties nepavargęs, neapsnūdęs, greičiausiai miego tokiu gana, nors jis ir nedaug miegojo. Toks yra nereikalingas tiek daug miego, kaip jis mano.

Kai nemiegi — netyso lovoj

Netyso lovoj nemiegodamas — kelkis ir ką nors daryk gero. Skaityk. Mokykis. Valyk. Siūk. Pergalvok, kaip tvarkysis kambaryje bei lauke, sode, darže. Kai kokie reikalai nutinka, nedėjok atsigules ar atsėdėd, bet imk vieną po kito reikalus tvarkyti iš eilės. Priežastis negerumų šalinink. Taip geriausiai atsikratysi visų vargų, rūpesčių. Jei neiseis koks rūpestis iš galvos, pratėk skaičiuoti mintyje ar balsiai obuolius ant obels, ar žąsis kieme bei avis ganykloje. Suskačiuok įsivaizduotą kiekį iki kokių dešimties. Tik neimkime daugelio patar- to aspirino prieš einant gulėti. Geriau bus, jei sausi vaisių sauja sukramtysi aspirino vietoj.

Galvok apie malonius pergyvenimus

Jokių filmų nežūrėk, kur šaudosi, žudosi. Galvok ir žūrėk bei klausyk vien apie tikrai malonius dalykus. Užsistatyk lietuvišką plokštelę. Nemačius dalykus pakeisk malonių pergyvenimų atsiminimui, kurie įvyko tą dieną ar bet kada gyvenime. Planuok naudingų dalykų atlikimą. Balfui pakėty pakavimo tal- kos prisiminimas, Simo Kudirkos iškvietimo pastangos, už mirusiuosius pasimeldimas... kas čia išskačiuos gerus darbus, kurių prisiminimas mums greitina saldų miegą. Gimnastika po vonios vonioje pačioje nuleidus vandenį, ar ant kilimo — atpalaiduoja raumenis ir galvosną, jausmus. Gilus kvėpavimas po keletą kartų su pertraukomis irgi padeda atsipalaidavimui nuo įtampos.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Emė trankvilaizerius, o dabar nuolatos kaisioja liežuvį

Klausimas. Prašau gerb. daktarą man patarti, kas su manim pasidarė. Nei iš šio, nei iš to aš pradėjau prieš savo norą kaisioti liežuvį karts nuo karto, nesulaikomai. Dėl savo jautrumo aš ėmiau gydytojo man prirašytus trankvilaizerius. Nieko kito aš negaliu kaltinti dėl savo liežuvio kaisiojimo.

Atsakymas. Apsinuodijimas trankvilaizeriais (penotheizmais) gali duoti tokį negerumą. Gydytojo globoje būdama ištirk laboratorijoje savo kraują ir šlapimą dėl minėtų vaistų perdėlio kiekio kūne. Tai pirmas žingsnis sveikatos taisymui. Toliau — gydytojas patars.

Vėžys skrandyje pasikartėja

Klausimas. Kaip galėjo atsitikti, kad mano pažįstamas buvo dėl vėžio operuotas: skrandis jo buvo išimtas. Po kiek laiko jis ėmė negaluoti. Niekam nieko nesakęs jis nuvyko "stebuklų" ieškoti. Jį operavo vienoj ligoninėj devynias valandas. Tuoj jis mirė po to. Kodėl gydytojai taip elgėsi, nieko nesiteiravę, kokią operaciją buvo padarę pirmas chirurgas. Naudinga bus tai ži-

noti daugeliui, nes daugelis taip elgiasi: skėsdami už skustuvo griebiasi. Ačiū gerb. daktarui už patarimą.

Atsakymas. Vėžys žarnose ir skrandyje po operacijos dažnai pasikartoja dėl to, kad nepavyksta vėžio vaikus (metastazus) pašalinti. Tokiems pagalbos nėra. Tokie neturi būti operuojami ne tik vienos valandos operaciją darant, juos labiau devynias. Tokie gydytojai, kurie nesiklausia, kas buvo pirmo chirurgo padaryta ir operuoja ligonį — jie elgiasi nemediciniškai. Tokiems chirurgams nesvarbus esti ligononis.

Visi lietuviai turėtų tai išdėmėti ir apgavikams nesileisti save apgadinėti. Visas pastangas reikia dėti, kad užleistų vėžių lietuvių tarpe nepasitaikytų, ar kuo mažesniais tokių negerovių būtų. Apsauga — laiku gydymas — yra geriausia pagalba dabar nuo vėžio. Liaukimės rūkė ir tikrinkimės savo sveikata reguliariais tarpais.

NAUJIENOS

Lietuvių tarybų ir partijų ir propagandinis biuras

NAUJIENOS

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikletas išspūdomai otru tuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 50 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasikinės poemos "Metai" poeto Vado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Konelis, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai Dūkų Vytauto bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 11 psl. Kaina \$3.06. Kietais viršeliais \$4.00.

Jaugumė šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir citas knygas galima įsigyti atsilankius Naujienos arba atsiuntus čekį ar pinigų ne perlada.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARBUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DIDELEMS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTĄ KULTURĄ — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išspūdomai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti pašto, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., CHICAGO, ILL. 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kėlas. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygos gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti pulkų knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00

K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00

Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50

Prof. Vaclovo Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.50; II dalis, 226 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.50.

Dr. K. Urminas, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00

Prof. S. Kašys, LIETUVA BUDŲ, gražiai įrista, 418 psl. \$3.50

Kipras Bielinis, GANA TŲ JUNGŲ, 492 psl., minkštais viršeliais. \$5.00

Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl. \$3.00

P. Liudžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00

Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 176 psl. \$3.00

M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

It's a question of maturity.

A lot of people don't buy U.S. Savings Bonds because they think it takes them 10 years to mature. Take another look. The old green Bond ain't what it used to be. Now Bonds mature in less than 6 years.

That's one reason Bonds are so popular nowadays. They're simple to buy, and one of the surest ways to build a nest egg for something (or someone) special.

U.S. Savings Bonds. Maturity at 5 years, 10 months. If you don't

want to use that money right away, there's a 10-year extension privilege. Either way, you'll find that Bonds mature at just the right age for you.

Bonds mature in less than six years. Now U.S. Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months and 29 days. This rate applies to all new purchases and to existing bonds that are not yet at maturity. Bonds are sold at a discount from face value. Interest is paid semi-annually. Bonds are insured by the U.S. Government.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

VOKIETIJOS NACIŲ "GLOBOJE" PRIE APKASŲ

Rašo P. B.

Spausdiname 1944 metais Vokietijon patekusio ir prie apkasų dirbusio gero lietuvių ir Naujienų skaitytojo atsiminimų žiupsnelį.

1944 metais bolševikų — vokiečių karo frontui siekiant Vilnių ir bolševikams veržiantis Kauno kryptimi, aš su žmona ir 2-ju metų sūnumi apleidome savo gimtąją žemėlę Lietuvą. Bėris lengvai traukė mus gerai Vokietijos keliais. Tilžės apskrityje, Altekirchen (buv. Budviečių) valsčiuje apsisistojome pas ūkininką Preusą. Preusas ir "tante" neblogo kalba lietuviškai. Mums nakvynę Preusas nurodė savo gyvenamojo namo aukštą (palėpę). Ten stovėjo plati lova, kur mums leido atsigulti.

Ant aukšto susinešė ir savo negausų bagažą. Vežimą ir arklį pastatėme daržinėje. Mažtinomės iš savo turimų atsargų, o daržovių sriubai šeiminiškai leido pasiskinti iš daržo.

Preusas paprašė leisti paimti arklį ūkio darbams, o draug ir aš padėjau jam ūkio darbuose. Pas Burgermeisterį (seniūną) gavome maisto kortelės, o produktų pirkomės Altekirchen miestelio krautuvėse.

Taip slinko savaitė, kita. Karo frontas, gaisrai perskrodė mūsų brangią tėvynę sustojusios Lietuvos Vokietijos siena. NSDAP, t. y. Hitlerio partijos visokių rango pareigūnai, kurie nešiojo gelsvai rudos spalvos uniformą su svastika ant

rankovių ir pistoletais prie dirbų, buvo galingiausi žmonės ne tik civiliniame vokiečių gyvenime, bet ir kariuomenėje, organizavo užfrontėje gynimuisi įtvirtinimus — apkasų kasimą, visokių kitokių kliūčių darymą ir t. t.

Šiuos nacių pareigūnus toliau vadinsiu trumpai "rudžiais", kaip juos dar lietuvių žmonės vadindavo, o be to, ir patys vokiečiai neakivaizdžiai sakydavo — "gelbe".

1944 metų rugsėjo mėnesio antroji pusė. Oras gražus, saulutė dar skaisčiai švietė ir dalinai šildė. Burgermeisteris pranešė, kad sekančią dieną turėsiu vykti dviems savaitėms apkasų kasti. Draug su manim ir Albertas, kuris buvo apsisistojęs pas kitą ūkininką, gauna tokį pat įsakymą.

Rytojaus dieną atsistūta pastotė paima mus ir nuveža į darbus už 10 kilometrų. Ten pristatyti apkasų kasti daugumoje lenkai, vienas, kitas vokiečiai, na ir keletas lietuvių. Gale kolonos matyti ir keletas merginų, kurios, kaip vėliau paaiškėjo, irgi buvo lenkės. Mūsų su Albertu dirbame greta vienas kito molėtoje žemėje. Kastuvu gan sunku paviršiuje sudžiūvusį molį kast. Naudojame gervakaplį ir tik su gervos uniformą su svastika ant

Šitoks vaizdas beveik kasdien matosi New Yorko akcijų biržoje po įtemptos prekybos akcijomis.

viršių, galima ir su kastuvu toliau dirbti.

Apkaso plotis žemės paviršiuje yra 4 metrai, o dugne — pusė metro, gi apkaso gilumas 4-ri ir pusė metro. Taigi yra didelis griovis, kuris vokiečiai vadinamas Panzergrabe (Prieš tankinis griovis). Lenkų pokalbiuose kiekvienam sakinyje po kelis keiksmažodžius, taikomus rudžiams. Rudžiai lenkų kalbos nesupranta, todėl nereaguoja.

Nuo sunkaus darbo rasa jo kaktą ir mudviem. Stabterėjome atsikvėpti minutėlei. Pastebėjus rudžius. Pradeda šaukti, grumoti. Vėl stveriamė už kastuvų.

Dienos dvyliką 10 min. pertrauka. Išsitraukėme su Albertu iš kupurėlių po gaubalą lašinių ir duonos kiek užkasti. Nenorime, kad lenkai mus pastebėtų turint lašinių, nes jie, išskyrus duonos ir kiek margarino, nieko daugiau neturi.

Tos 10 minučių bemač prabėga ir rudžiai vėl ragina dirbti. Imame kastuvus ir vėl praeituojuame. Griovis platus ir vietovė krūmota, todėl iki 5-tai valandai nė pusės metro nei iškasėme, tuo blogiau, kad ir krūmų šaknys kliudė darbą.

5-tą valandą surikiavo "zum drej" ir nešini kastuvais ir gervakapliais, traukėme į ūkininko sodybą, kurioje skaitėsi mūsų stovyklavietė. Tuojau grįžus davė karštos sriubos, kuri tuo pačiu buvo ir vakarienė. Stojome į ilgą eilę. Įpylė karštos sriubos į katiluką. Sriuba daržovių mėsiska ir smulkiais gabaliukais pasigauni mėsytės truputį. Duonos gauname tik vakare — 1-nas kilogramas sekančiais dienai.

Papietavę ir tuo pačiu ir vakarieniavę nuslinkome nuo šalio kiek pasišnekėti, pailsėti. 9-tą valandą švilpukas eiti gulti. Nakvynei nurodo ūkininko daržinę. Daržinėje ant šiaudų pasitaisome sau guolį. Ypatinai neišleidžiame iš akių savo kuprinėlių, nes gerai pažįstame lenkų palinkimą į vagystes, tuo labiau, kad jie jau kelintai metai kaip Vokietiją atgabenti darbams ir turi tenkintis tik jiems skirta maisto norma.

Kuprines pasidėjome vietoj pagalvių, o užsiklojome nuosavomis antklodėmis. Ir naktimis dar nešalta, taigi dar pakendami ir toks "butas".

Rytą 5-tą valandą švilpukas keltis. Prausiamės prie šulinio pompos, o po to einame į eilę gauti juodos, truputį pasaldintos, kavos, gabalėlį kelio-

likos gramų dešros, arba margarino. Po to išrikiuoja visą koloną ūkininko kieme, suskaičiuoja, patikrina, išduoda įrankius darbiui ir po to "zum drej" — marš į lauką prie vakarykščio darbo.

Kasėme gilyną 4 metrų — panzergrabe. Kiekvienam darbininkui kasamo apkaso baras — 4 metrai. Vieniems, kuriems atžymėtame 4 metrų bare pasitaiko smėlėta žemė, ją daug greičiau už kitus iškasama. Kaip kasamos žemės sudėtis nevenoda, taip ir darbininkų psichologija įvairi. Vieni, radę savo bare smėlį, keliom valandom anksčiau iškasa savo normą, kiti gi, molį pirmiausia išdaužo gervakapliais, o tik paskiau dirba su kastuvais, kas užima ir daugiau laiko ir daugiau nuvargina.

Tiems, kurie anksčiau padaro savo normą, rudžiai jiems į apkasą numetą po cigaretę ir viešai pagiria, gi kitiems tenka vien grumojimais, tinginio ir kitokių epitetų sulaukti. Pirmieji statomi visiems kitiems pavyzdžiui. Pirmųjų toks elgesys mus piktino, nervino. Tuo pačiu jie draug su rudžiais čilpė mūsų jėgas, alino sveikatą.

Ko tu taip stengiesi, — sakau Stepiui, — Dėl tos cigaretės tu kabinį kilpą savo draugams. Juk matai, kad kiti nesusiję iškasti, nes ten kieta žemė — molis.

Užčiaupk burną, arba aš pranešiu kolonos vadui, — atkirtė jis man. Žinoma, su tokiu "tipeliu" kalba trumpa: o jeigu užels jam noras ir išplepės tai rudžiui. Turėjau nutilti. Už panašias kalbas rudžiai skirdavo dvigubą norą, o neretai — ir lazda per pečius.

Panevėžietis Zigmas buvo aukšto ūgio, stambaus kūno sudėjimo, kokių 30 metų amžiaus vyras, kuris savo nesolidumu draugams, ryškiai išsiskyrė iš kitų tarpo. Kas — ne — kas, bet jau Zigmas tai pirmas pasistengė iškasti savo barą. Rades, kad ir giliai apkasė nors ir nemažą ir nepakeliamą akmenį, jis ritentė jį iš apkaso išritina.

Rudžiai, matydami Zigmą taip stengiantis, numetą jam tiesiog į apkasą cigaretę. Zigmas, užsirišęs cigaretę, šypso. Rudžiai Zigmą stato mums kaip pavyzdį, o mus kolioja, tinginiais vadina.

Zigmą, kaip tu negailėtingai eidi savo likimo draugus, kurie neturi kur ir kam pasiskusti savo nedalia.

Zigmą jau kelinta savaitė dėti tuos pačius baltinius ant kūno, nes jis pasikeitimui kitų neturi. Ir Zigmą, kaip iš dalies ir kitus, gal žymiai daugiau už kitus, visoki parazitai užpuolė ir jis nuolat, ranką užkišęs užanti, nuolat ten kažką "medžioja".

Baigėme kasti panzergrabe. Rodos, kad čia prieš tankai tikrai jau bus sulaukyti, kad ties šia vieta keliom dienom stabtels frontas. Vis labiau ir labiau girdimas bolševikų artillerijos griaudimas, vis dažniau ir dažniau užskrenda jų lėktuvai virš mūsų galvų. Bolševikų lėktuvai ir mus nešauko, nes, žemai nusileisdami, matė, kad esame paprasti darbininkai. (Bus daugiau)

GYDYTOJAI SKELBIA DAINOS KONKURSA

Illinois Lietuvių Gydytojų Draugija skelbia pramoginės (astradinės) dainos konkursą.

Premijom skiria \$1000. Pirmą vietą \$500, antrą \$300 ir trečią \$200.

Jury Komisijon pakviesti muzikai: Alice Stephens, Balys Pakštas, Faustas Strolia ir Alvydas Vasaitis, rašytojas Aloyzas Baronas ir Illinois Gydytojų Draugijos atstovas Dr. Alicija Ruibys.

Pageidaujama, kad kompozicija ir tekstas būtų sukurta laisvajame pasaulyje esančių lietuvių kompozitorių ir poetų. Jei žodžiai ne kompozitoriaus sukurti, tai dėl teksto kompozitorius susitaria su poetu.

Pageidautinas šokių ritmas, taip pat, kad kūrinys susidėtų iš posmų (verse) ir priedainio (refrano). Melodinėje slinktyje galima pasinaudoti lietuviškais motyvais. Prašoma pridėti akordus, kad kūriniu galėtų naudotis akordionistai ir gitaristai. Kūrinio ilgumas pageidautinas 32 taktų.

Konkursui kūrinių prašomi

atsiųsti ligi sausio 31 d. 1975 m. (pašto data).

Kūrinių pasirašomi slapyvardžiu, o atskirame voke įdedami kompozitoriaus ir poeto vardai. Premijuotų kūrinių pirmoji laida priklauso Illinois Lietuvių Gydytojų Draugijai. Dėl kitų kūrinių tariamasi atskirai.

Kompozicijas siųsti: Dr. A. Ruibys, 6753 So. Rockwell Ave., Chicago, Ill. 60629. U.S.A. Valdyba

TIKĖJIMO GALIA

Yra žmonių numirusių todėl, kad jie galvojo, jog jie yra sunkiai sužeisti, nors iš tikrųjų jų kūne nebūdavo jokio sužeidimo.

Ne kartą man yra tekę girdėti pasakojimą apie vieną studentą, kuris mirė dėl to, kad išsigando savo kolegų pasakymo, jog jie išleido jo kraują. Vienas žmogus, kurs pamane, jog nurijo vinį, pajuto didžiausius skausmus ir sutinimą gerklėje, kol pasirodė, kad jis jos visai neparijo. Tokių atsitikimų yra šimtais, kuriuose užtenka vien tikėjimo, kad atsirastų didelių skausmų ir net kad įvyktų mirtis.

O. Swett Marden

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos ir krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis pus pasiūstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEILKLA

154 psl. knyga. Kaina \$2.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmogų tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užtekti "Naujienos", tai prašomas persiųsti \$2.50 čeki arba Money Orderį, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiūsite.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaltymams nupirkti Antano Rūkos parašytą Vienišo ŽMOGAUS GYVENIMĄ - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdingas, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, Vienišo ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJINIŲ" ADMINISTRACIJOJE

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapeckas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietai drobės viršelis kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat įversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propagandą bei užmaskavimą. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAS. 3 istoriniai žemėlai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBILO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJINIŲ, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdam čekį ar piniginę perlaidą.

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

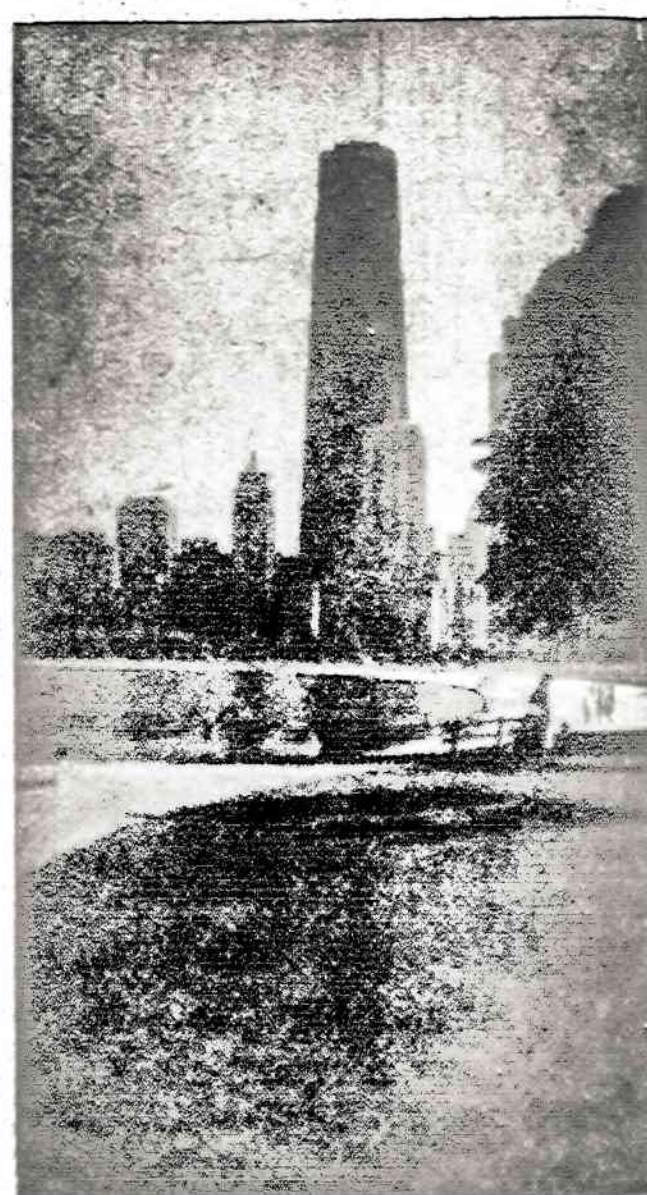
Ansambliai, choral, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūdiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2% PER ANNUM:
\$5,000.00 OR MORE
4 YEAR MATURITY

6 3/4% \$5,000.00 OR MORE
30 MONTHS MATURITY

6 1/2% \$2,500.00 OR MORE
1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months, in other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months, Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
vienam mėnesiui	\$3.50

Bandys padėti atsigabenti gimines

Sovietų Sąjungos policijos ir karo jėgos uždėjo savo leteną visai Lietuvai ir laužo krašto gyventojų teises. Laužydamos tarptautinius įstatymus sovietų karo jėgos prisijungė ne tik Lietuvai, bet ir kitas dvi Pabaltijo valstybes prie Sovietų Sąjungos, taiko lietuviams visus komunistinius įstatymus ir jau 30 su viršum metų skriaudžia krašto gyventojus. Komunistai rusai prisijungę Pabaltijo valstybes, kad galėtų lietuviams, latviams ir estams išnaudoti tokiuos pačius metodus, kokiais jie išnaudoja ir visos Rusijos gyventojus.

Tūkstančius lietuvių sovietų karo jėgos išvežė į Rusijos šiaurę įvairiems prievartos darbams. Vežė vyrus ir moteris, vaikus ir senius, sveikus ir ligonius. Šimtai lietuvių neišlaikė ir pakeliu mirė. Daugelis jų palaidoti Sibiro miškuose arba tundrose. Antrajam Pasauliniam karui pasibaigus ir Kremliaus valdovams besikeičiant, dalis tremtinių grįžo į Lietuvą, bet didelę jų dalį dar ir šiandien tebelaikomi Sibire. Pagaliau, sugrįžusieji į Lietuvą, savo namų neberado. Žemė buvo atimta, namai konfiskuoti, visai nepažįstamais žmonėmis apgyvendinti.

Lietuviai jeigu galėtų, tai šimtais važiuotų iš Lietuvos, nes gyvenimas ten veik neįmanomas, bet sovietų valdžia, uždėjusi savo leteną visai Lietuvai, nebeišleidi iš jos lietuvių. Amerikoje yra daugelis lietuvių, kurie norėtų savo brolius ar seseris, tėvus ar gimines atsigabenti į Ameriką, bet sovietų valdžia net ir giminių neišleidi. Amerikoje veikiančių kelionių biurų lentynos yra užverstos lietuvių prašymais, kad išleistų Lietuvoje laikomus gimines, bet sovietų valdžia jų neišleidi. Vienas kitas lietuvis atvykta į Ameriką, bet dauguma negauna leidimo išvykti. Amerikoje tenka pildyti ilgiausius klausimų lapus, pačioje Lietuvoje tie žmonės valandų valandomis tardomi, o vėliau policija nutaria neišleisti. Kitą metą reikia ir vėl rašyti ir vėl prašyti, o okupantas padaro tą patį, nutaria neišleisti. Visa eilė amerikiečių jau ištisas dešimtmetis laukia savo giminių, bet nesulaukia. Kiekvieną metą atnauja prašymus ir kiekvieną metą rusai tuos prašymus atmeta.

Valstybės Departamentas, išsuderinęs iš sovietų valdžios sutikimą kiekvieną metą išleisti tam tikrą skaičių išvažiuoti norinčių žmonių, nori išbandyti, kiek yra verti sovietų valdžios pažadai. Amerikos Lietuvių Taryba at-

IŠ LIETVIŲ SPADOS KLBO VEIKLOS

P. STRAVINSKAS

S. m. lapkričio 3 d., Chicago, Marquette Parke ("Gintaro" salėje — svetainėje) įvyko Chicago Lietuvių Spaudos Klubo visuotinis susirinkimas. Jam pirmininkavo Dr. Kazys Šidlauskas ir Vaclovas Prūsas, o sekretoriavo teisininkas Anatolijus Čepulis.

Susirinkime buvo padaryti du informaciniai pranešimai: 1) Dr. Z. Danilevičiaus apie JAV LB krizę ir išeitį iš jos ir lauskas ir Vaclovas Prūsas, o 2) Dr. Vl. Šimačio apie New

džiai sekė paskutiniu metu vykusius paistarus su sovietų atstovais ir priminė apie sovietų valdžios nuolatinį pagrindinių žmogaus teisių laužymą. JAV vyriausybės atstovai kreipėsi į sovietų valdžią ir paprašys išleisti išvažiuoti norinčius lietuvius. Amerikos Lietuvių Taryba prašo duoti jai tikslas žinias apie neišleidžiamus išvažiuoti gimines. Amerikos Lietuvių Taryba nori pasinaudoti šia proga ir padėti lietuviams išvažiuoti iš rusų okupuotos Lietuvos. Amerikos Lietuvių Tarybai reikia parašyti tikslus Lietuvoje likusios žmonos, tėvo, motinos, brolio, sesers, vaikų ar kitų giminių vardai, adresai, gimimo metai ir kitos atvažiavusių norejų asmens informacijos. Jeigu tuo pačiu reikalu buvo anksčiau kreiptasi, tai reikia nurodyti, kada buvo kreiptasi ir kada prašymas išvažiuoti buvo atmestas.

Amerikos Lietuvių Taryba, gavusi tikslas informacijas apie norimus atsigabenti lietuvius kreipėsi į JAV vyriausybę, kad pareikalautų juos išleisti. Jeigu sovietų valdžia neišleis Amerikoje gyvenančių žmonių giminių, tai tada bus sustabdyti visi tolimesni pasitarimai prekybai su Sovietų Sąjunga. Buvo skelbiama, kad Sovietų Sąjunga sutikusi kiekvieną metą išleisti bent po 60,000 žmonių. Pradžioje buvo kalbama, kad rusai sutiko išleisti toki skaičių žydų. Bet vėliau Baltieji Rūmai paskelbė, kad pasitarimai vyko, bet suitarime neminimas konkretus skaičius. Principe sovietų valdžia sutiko išleisti daugiau žmonių, bet ji neprizadėjusi tokio skaičiaus išleisti. Baltųjų Rūmų kanceliarija taip pat paskelbė, kad suitarime neminimas konkretus skaičius. Tuo tarpu senatorius Jacksonas tvirtina, kad tikrai rusai pasizadėjo išleisti bent 60,000 žmonių. Į šį skaičių įeis ne tik tie žydai, bet lietuviai ir kitų tautybių rusų pavergti žmonės.

Sen Jacksonui pavyko iš rusų išsiderėti dar vieną sąlygą: sovietų valdžia neapkraus išvažiuojančių piratiškais mokesčiais. Prieš trejus metus sovietų valdžia, išleisdama aukštus mokesčius, išsuderinęs arba baigusius žydus, juos apkraudavo nepaprastai dideliais mokesčiais. Tuo mokesčių reikėjo mokėti doleriais. Išvažiuojantieji dolerių neturėjo, tai piratų plėšiamą sumą turėjo mokėti tie žmonės, kurie bandė išgelbėti komunistų nelaisvėje laikomus gimines. Dabar išvažiuojantieji piratinių mokesčių rusam neturės mokėti.

Tiksliai surašytus giminių vardus, pavardes, adresus ir gimimo datą prašome siųsti tokiu adresu: Liatuanian American Council, Inc., 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.

Amerikos Lietuvių Taryba taip pat kreipėsi į JAV, kad ji, besitarinama su sovietų atstovais, sumažintų pavergtą Lietuvon siunčiamų siuntinių muitus. Sovietų valdžia nori lengvatų prekyboje, bet ji pati plėšia didelius muitus net nuo neturtingiems žmonėms siunčiamų dovanų. Už paprastas skepetaites ir audinius rusai nuplūda daugiau, negu tie audiniai yra verti. Alto atstovai reikalauja, kad rusų primesti lupikiški muitai būtų panaikinti.

Yorke įvykusią mūsų veiksmų konferenciją. Abu pranešimai buvo įdomūs. Pirmasis jų bus paskelbtas atskirai.

Po tų dviejų pranešimų sekė simpoziumas mūsų spaudos etikos klausimais. Buvo padaryta kritinė mūsų spaudos apžvalga.

Atskiri pranešėjai referavo visą eilę neleistinų mūsų laikraštinės spaudos rašymų, vertindami juos žurnalistinės etikos ir tautos intereso šviesoje. Tuose pranešimuose pasisakyta:

1) prieš "Draugo" 1974 m. sp. 2 d. vedamąjį... "Sovietų agentų veikla", kur apšmeižtos mūsų draugijos, jų tarpe ir Chicago Lietuvių Spaudos Klubas, laikraščio redakcijos, skelbiant, kad jose yra komunistų;

2) prieš "Draugo" 1974. X. 28 d. vedamąjį "skambančios žirkės", kur tie šmeižtai dar biaušenos forma pakartoti;

3) prieš "Darbininko" 1974. X. 25 d. vedamąjį "Kas nutiko Chicagoje", kur šlykščiausiai išjuoktas, išniekintas, apšmeižtas, bepročiu (tikra to žodžio prasme!) apskelbtas į bepročių ligoninę, kaip pavojingą asmenį, išvežti rekomenduotas žymus mūsų katalikų veikėjas, buvęs (formaliai ir dabar esąs, nes niekieno nepašalintas) "Draugo" oficialus leidėjas — tai Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos Valdybos narys ir "Draugo" direktorius, Amerikos gydytojų profesinio žurnalo "JAMA" (didžiausio pasaulio, turinčio 300,000 prenumeratorių Amerikoje ir 100,000 už Amerikos ribų) redaktorius Dr. Z. Danilevičius, taip pat ir ALTas;

4) prieš "Akiračių" rašymus, skleidžiančius okupanto išmislą, kad Romas Kalanta buvęs psichškai nenormalus;

5) prieš Akiračių vedamąjį, kur S. Jonynienės knygelėje "Tėvų-namelių brangūs" kritikai, irodinėja, kad toje knygelėje yra okupanto propagandos, niekinančios nepriklausomą Lietuvą, išvadinti irgi bepročiai, reikalingais psichiatro gydymo;

6) prieš "Akiračių" tendencius, dabartinės Lietuvos neva "gražų" ir "laimingą" gyvenimą ryškinančius, o iš tikrųjų tai mūsų išeivijos lietuvių mulkinančius pasikalbėjimus su naiviais, okupanto propagandistų smegenis išplautais mūsų išeivijos jaunais lietuviais ir lietuvišiais, lankiusiais neva lietuvių kalbos kursus Vilniuje;

7) prieš mūsų išeivijos lietuvių bendradarbiavimą okupan-

to spaudoje, ypač prieš jų duodamus pasikalbėjimus okupanto leidžiamam (išeivijos lietuviams mulkinti) "Gimtajam Kraštui", visai tokiems pat, kokius duoda okupanto agentų apmulkinti mūsų jaunuoliai — "Akiračiams";

8) prieš katalikų ir kaikiurios kitos spaudos garbinimą Bronio Railos, savo raštuose (net ir paskutinėje jo knygoje "Paguoda") išniekinusio Lietuvos laisvinimo veiksmus ir pakenkusio Lietuvos laisvės kovai (šį klausimą referavo tautininkų žmogus, jų veikėjas!);

9) prieš tendenciją katalikų "laureatine" premija pagerbti Vlado Ramojuos informaciją mūsų spaudai, ypač gi prieš jo agitpropinę propagandą jo reportaže "Dirvoje", kur jis išjuokė tuos, kurie skelbia, kad okup. Lietuvoje esąs sunkus gyvenimas.

Atskirtiems pranešėjams referavus čia minėtus klausimus ir atkreipus susirinkimo dėmesį į tuos net devykis mūsų spaudos prasilenkimus su žurnalistine etika ir pakenkimus tautos interesui, susirinkimas su tais pranešėjais referentų konstatavimais sutiko ir nutarė paversti Klubu Valdybai dėl tų visų spaudos neigiamybių atitinkamai reaguoti. Numatyta ši reagavimo procedūra:

1) Valdyba, pasikvietusi ekspertus (pranešėjus — referentus, o jei reikės, tai dar ir kitus) dar kartą iš pagrindų išstudijuos visus tuos klausimus ir padarys savo išvadas.

2) Reagavimo būdą pasirinks pati Valdyba.

3) Valdybos posėdžiai, kur bus svarstomi šie klausimai, bus prieinami visiems klubo nariams, kurie pareišk norą juose dalyvauti.

Dėl čia iškeltų mūsų spaudos neigiamybių dar teks ir man pasisakyti spaudoje, bet tai bus jau mano asmeninė nuomonė.

Man, šiuo metu tokiame darbingame ir vieningame klubui vadovaujančiam su visais kitais Klubu Valdybos nariais yra ne tik didelė garbė būti jo vadovybėje, bet ir didelis pasikatinimas jam nuosirdžiai dirbti, siekiant vis gražesnių, vis didesnių darbo rezultatų.

AGRIKULTŪROS PROBLEMAS

Kandidatas į senatą po rinkimų kalbos klausia ūkininką:

— Kaip patiko mano kalba apie agrikultūrinės problemas? — Neblogai, — atsakė ūkininkas, — betgi pusdienio lietus tas problemas būtų daug geriau išsprendęs...

Princas Pilypas susimastė, kai vienas Montrealio reporteris paklausė, kaip jam patinka darbo partijos laimėjimas Britanijos rinkimuose.

Vasario 16 Gimnazijos rėmėjai

Kad Vasario 16-oji Gimnazija galėtų ir toliau gyvuoti ir skiepyti lietuvių ten besimo-kančiam jaunimui, šie 15 būrelio rėmėjai iš anksto jai atidavė savo duoklę už visus šiuos 1974 metus: J. Augaitienė, J. ir H. Bartkai, Carl Beinoras, L. Bichnevičius, J. Bigelis, V. Bickulius, S. Būdas, dr. P. Budninkas, O. Čaplinskienė, J. Deckeris, S. ir B. Dundos, Olegas Geschwendt, Juozas Grihauskas, Jonas Gužaitis, A. Jankūnas, K. ir M. Jasiulevičiai, J. Jokubaitis, S. Juodvalkienė, A. ir A. Karaliūnai, J. Končius, V. Kuprys, A. Laniauskas, Vl. dr. J. Leseckas, M. Mackienė, J. Masaitis, J. ir P. Mikalauskai, M. Nagys, A. Orvidas, S. Paulauskas, J. Paulėnas, I. Polifilienė, dail. J. Pautienius, J. ir E. Purtiliai, K. Račūnas, M. Rimkienė, E. Rukuižienė, K. Vasiliauskas, A. ir T. Zailskai, P. Zailskas.

Visi pinigai per Balfo Centro Valdybą persiūsti Vasario 16 Gimnazijai.

Cicero, 1974. 10.31.

O. Zailskienė, 15 būrelio vadovė.

KALIFORNIETIS FLORIDOJ

Kalifornietis, atostogaudamas Floridoje, pirkto arbūzą.

— Ar tai patys didieji čia yra jūsų obuoliai? — jis pajuokiančiai paklausė pardavėją.

— Tai kad čia visai ne obuoliai, o žaliosios vynuogės, — atsakė floridietis.

VARDYS IR ŠOVA APIE RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Rašo JONAS AUGUSTAITIS

18

Neturėdamas jokių argumentų Raštiko veiklai pateisinti, šova primena tą kariuomenės vadovybės įstatymą arba jo visai neskaitęs, nežinąs jo turinio, arba sąmoningai tvirtindamas tai, ko visai jame nėra (nustatyta 17 generolų pateisinti per didelį generolų skaičių tikroje tarnyboje). Šovos nusistebėjimas spaudos tvirtinimais, kad kariuomenėje buvę 54 generolai, — aš tokio skaičiaus niekur neskaičiau (ir pats nerašiau), tai ir čia būsiu tik šovos rašymas pro šalį?

Kai čia eina pirmiausia apie išlaidas kariuomenei, tai visai pravytu prisiminti karininkų atlyginimus, palyginus su civilių valstybės tarnautojų atlyginimais:

1) Kariuomenės kapitono — kuopos vadovo alga

- a) 450 litų už laipsnį
- b) 250 litų už pareigas
- c) 90 litų butpinigių

Viso 790 litų per mėnesį

2) Ministerijos referento alga, XII kategorijos, baigusio aukštąjį mokslą — 520 litų per mėnesį; vyr. referento XIII kategorijos — 600 litų. Tektų lyginti kapitono su XII kategorijos referentu, tai kapitono at-

lyginimas būtų 790 - 520 = 270 litų aukštesnis už referento.

3) Jaunesnio leitenanto, tik išėjusio iš karo mokyklos, alga:

- a) 300 litų už laipsnį,
- b) 125 litų už pareigas,
- c) 50 — 70 litų butpinigių pagal rajoną.

Viso — 475 — 495 litų per mėnesį.

Be to jaunesnysis leitenantas, išėjęs iš karo mokyklos, gaudavo dar 1500 litų kraštinį įsigyti, t. y. aprangai ir kitiems pradžios gyvenimui reikalingiems daiktams... Išėina — jo alga beveik siekė ministerijos referento 520 litų algos, kai pradedantis ministerijos referentas būdavo skiriamas į X-tą kategoriją su 380 litų atlyginimu, arba rečiau į XI-tą kategoriją su 450 litų atlyginimu per mėnesį. Lyginant aukštesniųjų karininkų atlyginimus su aukštesniais civiliais tarnautojais, išėina skirtumas dar didesnis karininkų naudai. Be to, karininkai turėjo dar papildomas sąlygas šeimų nemokama gydymą bei geresnes pensijos sąlygas už civilius tarnautojus. (Plačiau — Naujienos, 1957. 1.2 d.).

Kai pradėjome kalbėti apie atlyginimus personalui, tai toliau tenka prisiminti valstybės išlaidas visai kariuomenei, ir pataisyti šovos raštuose neleistinas, klaidinančias visuomenę, sąmoningas ar iš nesupratimo, padarytas klaidas!

Šova rašo: "1934 m. sąlygos reikalavo mūsų ginklavimą gerinti ir kariuomenės skaičių didinti. Gen. St. Raštikiui buvo patvirtintas 7 metams ginklavimo planas:

kas metai skiriamas nepaprastoms išlaidoms 25 mil. litų ir paprastoms iki 90 mil. litų". (Šova, Dirva, ibid.). Čia patiktos kariuomenės išlaidos yra visiškai klaidingos:

- 1939 m. leista kariuomenei:
- a) paprastų 64.700.000 litų
- b) nepaprastų 25.000.000 litų
- Viso — 89.700.000 litų (V. Z. nr. 639, balandžio 12 d.)

II) 1939 m. birželio mėn. 30 d. biudžeto pakeitimu kariuomenei leista:

- a) paprastų — 58.088.000 litų
- b) nepaprastų — 25.000.000 litų
- Viso KAM — 83.088.000 litų (V. Z. nr. 637, VI. 30)

III) 1940 m. vasario 12 d. — birželio 30 d. (Vyr. Žin. 657) pakeitimu kariuomenės sunaudota:

- a) paprastų — 39.707.635 litų
- b) nepaprastų — 48.339.337 litų
- Viso — 88.046.972 litų

Tad 1939 m. kariuomenė išleido iš viso virš 88 mil. litų iš skirtų pradžioje 89 mil. litų. Paprastų išlaidų virš 64 mil. litų metų bėgyje buvo sumažinta iki virš 58 mil. litų ir niekad nebuvo jai skirta 90 mil., pradedant 1935 m., kaip šova rašo. Pagal šovą 1939 m. kariuomenei turėjo būti paskirta 90 + 25 milijonai litų, iš viso 115 milijonų per metus, tačiau jai niekad tokios sumos nebuvo skirta.

Pradedant 1935 m., pagal Raštiko patvirtintą ginklavimo planą, kariuomenė neturėjo niekad daugiau metinių išlaidų, su-

paprastomis ir nepaprastomis, kaip 1939 m. virš 88 mil. litų. Nuo 1935 metų paprastos išlaidos buvo kasmet apie 60 mil. litų. Iki 1940 m. birželio 15 d. praėjo penki su puse biudžetiniai metai, taigi tam padidintam ginklavimui buvo išleista iš nepaprastų išlaidų 137 mil. litų ir, žinoma, dar dalis iš paprastųjų, nes ne visus 60 mil. pravalgė ir algoms išleido!... Nėra žinių, kaip ilgai po 1940 m. birželio 15 d. kariuomenė gyveno dar iš Lietuvos biudžeto?

(Čia pastebima, kad su biudžeto išlaidomis bendrai ne tik kariuomenei, bet ir kitur daromos klaidos, kai užmirštama metų bėgyje biudžeto pakeitimai, kas 1939 m. buvo padaryta; (Vyr. Žin. nr. 635 ir 701).

Toliau apie kariuomenės išlaidas šova labai jau diletantiškai šitaip rašo:

"Buvęs ministeris inž. J. Augustaitis 1973 m. Naujienose tvirtina esą gen. St. Raštikiui buvo skirta net 48% visų metinių valstybės pajamų. Prie jo išvardintų 60 milijonų Krašto Apsaugos ministerijai laidų, pridėjus dar 25 milijonus nepaprastų išlaidų, išeitų metinės valstybės pajamos nesiekė net 40 milijonų dolerių (kodėl doleriais, biudžetas buvo apskaičiuotas litais? J. A.). Man (Šovai) atrodytu, kad "jie nežino ką daro" (svetimženkiai šovos J. A.) ir todėl prašyti Viešpaties atleidimo neužtektų. Laimingu sutapimu Kariuomenės štabo organizacijos reikalus tvarkant, radau matematiką inžinierių ir gen. štabo karininką P. Lišką (Chicagoje). Pagal jo skaičiavimą, kariuomenės vado-

vybei buvo pateikti tokie daviniai". (Dirva, ibid.).

Na!... Šova čia, ar iš nesupratimo, ar iš blogos valios parašė viską klaidindamas... Tai tik šovos apskaičiavimai "metinės valstybės pajamos nesiekė net 40 milijonų dolerių" ir gatvėje Chicagoje sutiko gen. štabo karininko Liškaus pareiškimu, kad "kariuomenės vadovybei buvo pateikti dar kitokie "daviniai"?... Taigi, ne kieno nors pripuolamu atminties pareiškimu bei prisiminimu; bet pradedant 1938 m. per 1973 m., pasiremus V. Z. nr. 639, 657, 701 buvo rašyta apie 1939 m. vyriausybės pajamas, iš kokių dviejų pagrindinių pajamų grupių susidėjo vyriausybės pajamos (iš realiųjų ir skolų, valdininkų išskaitymų, bei įmonių apyskaitų, kurios teoretiniai (vaizdžiai) didino biudžetą, bet kartu sunkino realias pajamas didėjančias skolas mokėti. buvo nurodyta, klaidingumas Raštiko skaičiavimo, kad kariuomenė 1939 m. sunaudojė tik 24,14% visų valstybės pajamų, ir kad einant tokiu skaičiavimu, prisiskolinus dar daugiau ir padidėjus valstybės pajamoms (per skolas), kariuomenės išlaidų nuosimtis dar sumažės, bet kraštas eis į finansinius sunkumus. (Bus daugiau)

Skaitykite ir plačiau
Dienraštis
"NAUJIENAS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, 8-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti MI 3-0001.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidentijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatšiepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8. Šeštadienis 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIJŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: Hemlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, 8-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Lietuviai vakaruose

Mūsų radijofono akivaizdinis pasirodymas ir balsas

Los Angeles parapijos rudens spalvomis dekoruotoje salėje, 1974 m. spalio mėn. 26-tos dienos vakarą, gausiai ir puošniai sušnarėjusiems svečiams mūsų radijo vadovybė duosniai paskleidė dvasinio ir kūniško peno. Jau pati puotos išorė dvelkė tikru mūsų bajoriškos praeities kilnumu: stalai padengti rudens spalvos gėlėmis, staltiesėmis, o kai jie buvo apsėti pramogau-
tojais, tai nuo viduryje salės specialiai rengto skobnio pasigirdo radio programų vyr. redaktorės Stasės Pautienės balsas, kviečiantis publiką pradėti baltąsias žvagnis midumi, kokį senovės lietuviai puotų metu gerdavę. Dar jos rankoje švitėjo ne mi-
krofongalis, bet blizgantis sam-
telis, kuriuo ji pildė svečių bei
viešnių taures medumi kvėpian-
tį natūralų spiritinį midų.

Šitaip paruoštai publikai sce-
nos pasirodė pats radijo klubo
pirm. Vladas Gily, kuris paskel-
bė šio baltaus pradžią ir kad to-
limesnė meninė bei pramoginė
programa vesias radijo progra-
mų redaktorių Vladą Šimoliū-
nas. Pagal pastarojo komanda,
blika ausyliai klausės ir akyliai
stebėjo mūsų radijo veikėjus, ku-

GRADINSKAS
1975 METŲ TV
TIK 88 DOL.
Lietuvi, eik pas lietuvį!
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ
GELĖS VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
graužiausios gelės ir vainikai ant-
pų papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telef.: Hemlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje
CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA
Aleksandro Abrose knyga aprašanti paskutinio 90 (1869-1959) metų
Chicagos lietuvių gyvenimą ir jų atlikto darbu 864 psl. Kaina
\$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.
Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nyčios, ištęgti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 814 veiklesni žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvaviečių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, ištęgtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.
Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Orderį
AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

LAWRENCE, MASS.
Mirė lietuvių bažnyčios
kun. Julius Gaspariūnas

Praeito spalio 14 d. trumpai
sirgęs mirė Lawrence, Mass.,
lietuvių tautinės parapijos kle-
bonas kun. Julius Gaspariūnas,
sulaukęs vos 49 metus amžiaus.

Gimęs Dukšto mieste, Lietu-
voj, 1925 metais gruodžio 13 die-
nį, jis Lietuvoje baigė pradžios
mokyklą ir gimnaziją, Eichstad-
te, Vokietijoje, lankė kunigų se-
minariją, o emigravęs į Jungti-
nes Amerikos Valstybes baigė
Skranton, Pa., Savanaro se-
minariją ir 1955 m. lapkričio 23
dieną Pennsilvanijos seminari-
joje buvo ordinuotas ir paskir-
tas pastoriu Wilkes Barre dioce-
zijoje.

1960 m. lapkričio 11 d. jis
atsikėlė į Lawrence. Jis 1967
metais Bostono universitete ga-
vo bakalaurų laipsnį iš slavų kal-
bų ir jau buvo bebaigęs
laipsnį iš inžinerijos Merrymack
kolegijoje.

Jis paliko nuliudime savo tė-
vus Petrą ir Ameliją (Baubinai-
tę) Gaspariūnus, brolių Petrą ir 3
seseris — Eugeniją, Melaniją ir
Martytę — visi gyvena Dukšte,
Lietuvoje.

Vėlionio kūnas iš McAuliffe
laidojimų namų buvo nuvežtas
pašarvotas švenč. Jėzaus Širdies
vardo lietuvių bažnyčioje, ku-
rios buvo klebonu. Requiem pa-
maldas, penkiems kunigams asi-
stuojuojant, atliko lenkų tautinės
bažnyčios vyskupas Walter Slo-
vakievič. Palaidotas Methuen
lietuvių Tautinėse kapinėse.

Kun. Gaspariūnas buvo nuošir-
dus lietuvis, priklausė Susi vie-
nijimui, buvo SLA 41 kuopos na-
ryst, dalyvavo tautinėje lietuvių
veikloje, A. L. Tarybos posė-
džiuose, Lietuvos Nepriklausom-
ybės minėjimuose ir kalbas
pasakodavo. Buvo Keleivio skal-
tytojas. Kun. J. Gaspariūnas
buvo rimtas ir prieinamas žmo-
gus, su visais gražiai sugyveno.
Jo palaidojimu rūpinosi Lietu-
vių Tautinės Parapijos komite-
tas: pirmininkas L. Pieslakas,
sekretorė Amelija Stundžaitė ir
kiti nariai.

Mirė Lawrence lietuvių: Pe-
tras Baltuskonis, 86 metų am-
žiaus; Bronė Yurčikonaitė Shau-
rimienė ir Aleksandras Sidlevi-
čius, 64 metų, gimę Lawrence.
Medį kertant, krintanti šaka ji
smarkiai sužeidė, mirė nuvežtas
ligoninę. Visi palaidoti Lietu-
vių Tautinėse kapinėse.

Be to, mirė Jieva Aidukonienė,
kuri viena gyveno savo namuose.
Kilus gaisrui dūmuose už-
troško ir nuvežta į ligoninę ne-
trukus mirė.
Ūmai susirgusi nuvežta į li-
goninę mirė Josė Stapulionienė,
ALT delegatė.

M. Stonie

AMERIKOS LIETUVIŲ
SAVAITE KAUNE

1927 metų liepos mėnesį Kau-
ne buvo surengta Amerikos Lie-
tuvių savaitė. Tuomet Lietuvo-
je viešėjo amerikiečiai suvažia-
vo į Kauną, lankė istorines vie-
tas, muziejus... Ir štai jie pama-
tė mano "Lietuvos mokyklą".
Daugelis vyresniųjų prie jos lin-
gavo galvomis, prisipažindami,
kad ne vienas jų tekę tokį "uni-
versitetą" išeiti. Arba štai pri-
simenu savo parodas Ameriko-
je (1936-1938). Vyresniųjų
lietuvių reaguojimas į "Lietuvos
mokyklą" buvo stačiai gaudus.
Matydavau net ašarojančių.

Jiems mano kūriny — tai Lie-
tuva. Kiti tiesiai sakėdavo, kad
didžiausios patriotinės išsilmes
jiems nepadariusios tokio išpi-
džio, taip ne sujaudinusios, kaip
lietuvių motinos paveikslas prie
ratelio.

J. Rimantas
(iš "Petras Rimša pasakoja")

SENOJI LIETUVA

Lietuvių išpažintis

Išpažinties senovės lietuvių
eidavo šitokių būdu: nusidėję-
lis puldavo ant kelių prieš vai-
dila ir išsakydavo jam savo kal-
tes. Vaidila, atsižvelgdamas į
nusikaltimų dydį, vienam už
plaukų papešdavo, kitam suduo-
davo į žandą, o kartais ir paga-
liu sušerdavo.

Jis pats, išpažindamas kaltes
prieš žmones, tokioms pat baus-
mėms pasidavdavo. Moterys ne-
išpažindavo savo kalčių; tik vai-
dila primindavo joms, kad ne-
prarastų doros.

(iš L. A. Jucevičiaus raštų)

LAIKAS IŠSISKIRTI
SU ŽMONA

Teisėjas klausia nuteistą mir-
ti nusikaltėlių:
— Ar kaltinamasis turi koki
paskutinį pageidavimą?
— Taip.
— Kokį?
— Noriu išsiskirti su savo
žmona.

MONARCHIJA IR
RESPUBLIKA

Vienos Paryžiaus mokyklos
mokiniai turėjo išaiškinti skir-
tumą tarp monarchijos ir respu-
blikos. Vienas mokinių išaiški-
no: "Monarchijos viršuje stovi
karalius, respublikos — genero-
las".

Pranešimas

— Joniškėčių Labdarybės ir Kul-
tūros klubo susirinkimas antradienį,
lapkričio 6 dieną nevyks, nes ta
dieną bus rinkimų diena — Election
Day.
Sekantis susirinkimas vyks antra-
dienį, gruodžio 3 d. Hollywood salėje.
A. Kelys

PARTY BARS POUR ON TEA-TIME CHARM

Tea (and milk for children) tastes better when guests are
friends and refreshments are Petite Party Bars. Entertain
aided by these scrumptious sweets. Simply melt miniature
marshmallows and butter. Then pour over 100% natural cereal,
which contributes a wholesome assortment of nuts, grains and
natural sweeteners. Add a frosting of melted chocolate pieces,
chill until firm and await the goodwill they generate for young
and old!

PETITE PARTY BARS
Makes 32 bars
3 cups 100% natural cereal
3 cups miniature marsh-
mallows
One 6-oz. pkg. (1 cup) semi-
sweet chocolate pieces
Place natural cereal in greased large bowl, reserving 2 table-
spoons cereal for topping. Melt marshmallows and butter in top
of double boiler over hot water, stirring occasionally until
smooth. Pour over cereal stirring until evenly coated. Press
into greased 9-inch square pan.
Melt chocolate pieces in top of double boiler over hot water.
Spread evenly over top of cereal mixture in pan; sprinkle with
reserved cereal. Chill until cereal mixture is firm and chocolate
has set. Cut into bars.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Aš padarysiu iš tavęs tautą ir palaiminsiu tave ir tu būsi palai-
minimas". — 1 Mozės 12:2.

Apasėtas Petras, Dievo dvasios vadovaujamas, aiškina, kad pasisventu-
siejį Kristaus pasekėjas yra "šventoji tauta". "Dievo tauta", tikroji bažnyčia,
per kurią bus palaimintos visos žemės giminės. (1 Pet. 2 sk. — Gal. 3:16,
29). Dabar Kristaus pasekėjai yra niekinami ir laikomi nevertais jokios
pagarbos, bet artinasi laikas, kuomet Kristaus vardas, o kartu su juo jojo
pasekėjų vardas, bus išaukštinamas ir pagarbintas visoje žemėje. Mes lau-
kiame to laiko, kada šventoji tauta, kuri dabar yra paniekinta ir laikoma
keistais žmonėmis, palaimins pasaulio beturčius, kurie dabar laikomi šėto-
no vergijoj. Jiems bus suteiktos gėrybės už esamojo laiko blogybes.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRevehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-5

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAIŠNOM VISTA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginita 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Kas tas "Halloween"?

Anglo-saksų praktikuojamos "velinės" su kipsukais, "naka-biais", raganomis ir "gyvais" griaučiais bei elgetaujančiais "nežmoniskais" aprengetais, kaukėmis apsimečiusiais vaikais yra seniausias, iš keltų ir druitų galdynės per daug šimtų metų išlikęs ir, žinoma, iškreipytas religinis ritualas, aiškiau pasakius — religinė šventė. Vaiduokliai, dvasios ir velės yra (tikriausiai buvo) tiek pat žmonių noro tikėti išraiška, kiek yra mūsų bažnyčios bei koplyčios, rašo James H. Bowman, Daily News religinis bendradarbis straipsnyje "Halloween tikrumo yra šventa apeiga". Tokia apeiga buvo švenčiama Britų salose dar prieš Krikščionybės ten atėjimą, tai yra kaip pagonys druidai ieškojo atsakymo į gyvybės paslaptis.

Airijoje ir Škotijoje ypatingai, kur keltų vaizduotė galėjo laisvai pasireikšti, "mirusiųjų festivalis" buvo švenčiama spalio 31 dieną; ta diena buvo paskutinė baigiamųjų senųjų metų diena.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kaitininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (istaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir aliekančių būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujųjų platinimo vajas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėris su okupantais ar jų įgaliojimu.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tiliąja lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visada idėmios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mažda. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komiteta Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos spaudos paverstos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vieneriems mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vieneriems mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujųjų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

o lapkričio 1 d. pradėdami naujųjų metų pirmą dieną.

Zmonės, kurie apie krikščionybę nebuvo nė girdėję, tikėjo kad jų dvasios po mirties toliau gyvena, bet turėjo tam tikrą laiką klajoti, kol pagaliau susirasdavo galutinę poilsio vietą. Dėl to gyvieji tą naktį kurdavo laužus, dvasioms parodyti kelią ir patiems atsigtinti nuo raganų ir piktų dvasių (goblinų), kurie kaisiojo savo nagus į pasaulio tvarką.

Britų salas pasiekusi Krikščionybė tuojuo pamatė, kad čia turės susidurti su stipriu oponentu, pavartojo seną taktiką — "ko negali nugalėti, prisijunk": dėlto keltų "švenčių" nenaikino, tik į jas įliejo krikščioniškos prasmės ir joms pritaikė kitokių pavadinimus. Taip keltų naujieji metai lapkričio 1 d. tapo pavadinta Visų šventųjų diena, o mirusiųjų festivalis — šventųjų vakarų — All Hallows, trumpai sakant Halloween.

Pasirodo, strategija nepasisekė, dėlto 998 metais po Kristaus garsaus, reformuoto Cluny vienuolyno abatas prie šių dviejų dienų (spalio 31 ir lapkr. 1) pridėjo ir trečią šventadienį — lapkričio 2 dieną, pavadindamas ją All Souls (visų sielų ar vėlių) diena. Kadangi All Hallows All Saints (Visų šventųjų) dienos buvo pagerbiami visi šventieji — žinomi ir nežinomi, dėlto visų sielų ar vėlių šventė tapo įvesta visiems tiems, kurie mirė būdami krikščioniško tikėjimo. Kas nenorėtų miręs būti pagerbtas išskirtinai ir kitaip negu visi kiti?!

Kipsukams, piktoms dvasioms ir raganoms prasidėjo sunkios dienos, bet jie pasirodė esą kiekiausi padarai — nežūrint žiau-

MAGDALENA B. STANKŪNIENE

Iš gėlių ciklo — aliejus 1974

Foto V. Noreikos

riausių priemonių joms išnaukinti, dar dabar, po daug šimtų metų nuo krikščionybės įvedimo, Vėlinėms artėjant visų krikščionių namų angose ir languose ne kokių šventųjų paveikslus matyti, bet išsišiepusias kaukoles, brandančius griaučius, juodus katinus, iš tuščiavidurių arbužų padarytas "liktarnas" ir ličionimis apsimausčiusius raganomis apsirėngusių vaikų būrelius, motinoms akylai lydinčią, "trick or treat" vaisiais ir saldainiais rinkliavą renkant.

Zodžiu, tai yra, kas iš sukrėščionintos Visų šventųjų šventės beliko.

Pabėgo 16 kalinių: iš jų 7 tebeiškom

Praeitą šeštadienį iš Kriminalinio teismo namų, 2600 So. California Ave., pabėgo 16 kalinių, iš kurių devyni iki pirmadienio buvo vėl sugauti, o septyni tebeiškom.

Jie už įvairius prasižengimus buvo sulauktyti, o kalėjime nebesant vietos, buvo laikinai uždaryti mažiau apsaugotame kambarielyje, iš kurio visi iėjo laukan išspyrę duris tuo momentu, kai sargai teikė greitą pagalbą vienam staiga susirgusiam kaliniui.

PRANESIMAS APIE BRAZILIJOS LIETUVIUS

Kun. Šulcas, nuolatiniai gyvena Brazilijoje, šiuo metu yra atvykęs į Chicago. Jis padarys pranešimą, pajavirintą skaidrėmis, apie Brazilijos lietuvių gyvenimą, šį trečiadienį, lapkričio 6 d. 7:30 val., Jaunimo centre, 5620 So. Claremont.

Kun. Šulco pranešimas bus daugiau skirtas Balso darbuotojams ar rėmėjams. Todėl Chicagoje ir apylinkėse gyvenantieji Balso direktoriai ir visa lietuvių visuomenė kviečiami pranešime dalyvauti.

"RAMUS SAVAITGALIS"

Tik 11 žmonių nužudyta

Praeitą savaitgalį, kurį policija pavadino "ramiu", "tik" 11 žmonių buvo nužudyta, iš jų 9 nušauti ir 2 peiliais nudurti. Nužudymų rekordą tebeturi spalio 11—14 d. savaitgalis, kuomet 26 buvo nužudyti. Iš praėjusių savaitgalį vienu-

Jefferson aukštesniosios mokyklos šokėjos Minneapolisje prieš spektaklį treniruoja kojų raumenis.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia.

MATURE WOMAN
to do housekeeping and care for 2 small children. Live in or out. References. English necessary. 481-8962.

ŽMONA IR ŠUO

Džentelmenas važiuoja per kaimą ir suvažinėjo vieno ūkininko šunį. Jis įėjo į šuns savininko trobą, bet jo nerado namuose, todėl apie įvykį pranešė jo žmonai. Ji atsakė:

— Jūs geriau eikite į lauką, kuriame jis dirba ir tai pasakykite. Tik tai darykite kiek galėdamas švelniau... Gal geriausiai iš karto pasakyti, kad mane suvažinėjote...

TRUMPAI

— Elzė Jankutė iš Toronto, Kanados lankosi Chicagoje. Nori sutvarkyti mirusios sesers Urės palikimą. Ta pačia proga aplanko ir savo pažįstamus. Papasakoja, kad Bitėnų kaime iš senųjų gyventojų vos viena moteris pasilikusi. Įdomiai papasakojo kaip vokiečiai Rapiyno kalne aukurą sprogdino. Kažkas jiems pasakė, kad po aukuru esą dinamito padėta. Tai vokiečiai didžiausio atsargumo griebėsi ir vistiek aukurą su sprogdino. O ten jokio dinamito nebuvo.

— Jonas Jakubauskas iš Juno Beach, Floridos, atvažiavo į Chicago aplankyti sergancio žmonos brolio Vlado Stoškaus.

— Rusai Katyno miškelyje susaudė apie 12,000 paimitų į belaisvius lenkų karininkų ir kitokių intelektualų. Chicagoje lenkai renka aukas ir nori pastatyti sušaudytųjų atminimui paminklą.

— Dail. P. Bugailiško darbų paroda bus lapkričio 8—13 d. Čiurliono galerijoje. Atidarama penktadienį 7 val. vak. Rengia Chicago Anglijos lietuvių klubas.

— Skulpt. Prano Baltuonio darbų paroda ruošia LŽS Detoroito skyrius Kultūriniam centre lapkričio 9 ir 10 d. Pastarąją dieną ten bus Detoroito žurnalistų popietė, kurioje dalyvaus Balso CV pirm Marija Rudienė ir prof. Aloyzas Jurgutis. Jis pasakos apie padėtį pavergtoje Lietuvoje ir atsakinės klausimus.

— A. a. Mokytojas Butkus, buvęs Jurbarko mokyklos vedėjas, visuomenės veikėjas ir Sibiro tremtinys, buvo paruošęs savo atsiminimus, kurie leidžiami atskira knyga. Jis yra mūsų žavių solisčių — klevelandietės Aldonos Stempuzienės ir montrealietės Ginos Čapkauskienės tėvas.

— Klevelando LSV Vyrų choras ir rašyt. Aloyzas Baronas pakviesti dalyvauti Los Angeles lietuvių dienų išvakarėse įvykstančio pobūvio programoje lapkričio 9 d.

— Dr. Mykolas ir visuom. Alenos Vileikytės - Devenų auksinė vedybų sukaktis buvo paminėta pobūviu Gate of Spain banketų salėje, Santa Monica, Cal. Svečių tarpe buvo jų santuokos liudininkų bei dalyvių, taip pat gausi giminių ir daug draugų bei visuomenės veikėjų.

— Detoroito Lituanistinė Mokykla "Žiburys" švenčia 25 metų sukaktį. Ta proga lapkričio 9 d. 7:30 val. vak. Kultūros centre yra ruošiamas viešas pobūvis. Programoje dalyvaus Klevelando Vyrų oktetas, vad. Rytio Babicko, su soliste Irena Grigaliūnaite.

— Dail. Jonas Rimša, Santa Monica, Cal., anksčiau gyvenęs Bolivijoje ir ten įsteigęs Meno akademiją bei buvęs meno fakulteto pradininku, pagerbtas Bolivijos universiteto Sucrī mieste. Ta mokslo institucija už

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAI NORITE ŠEDEVRŲ

2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tvarka ir viduj. Arti Maria High, \$34,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus viduj. 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, \$46,500.

2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 garų šildymai, garažas, Arti mūsu, Laisvas už \$32,000.

2 BUTŲ MŪRAS, 2 x 5 atskiri šildymai. Prie parko. \$26,000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas garų šildymas, alium. langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūsu, \$77,000.

MEDINIS APKALTAS 2 butų švarus namas, naujas garų šildymas, 55 pėdų lotas, garažas. Marquette Parke, \$13,500.

DIDELIS 5 KAMBARŲ OCTAGON mūras, kabinetų virtuvė, naujas garų šildymas, garažas. Prie "Paramos", \$22,500.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno, \$30,000.

4½ KAMBARŲ 16 m. mūras ir garažas. Našė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai besmante, garažas, arti mūso ofiso, \$28,500.

5 KAMBARŲ CAPE COD, Alium. langai, karpetai. Sausas beismantas, 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsu, \$22,000.

**VALDIS
REAL ESTATE**

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

RITTI NUOMAVIMAS, IVAIRŲ DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remonai

HEATING CONTRACTOR
Irenių mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60608. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI. Tikta! \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Gerbačiauskas, sav.